

Závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě ve věci vyřízení stížnosti na postup nemocnice při neumožnění přítomnosti zákonných zástupců u nezletilého pacienta a zrušení plánované operace

---

A. Závěry šetření

Dne 15. 2. 2022 jsem vydala zprávu o šetření postupu Magistrátu pro hlavní město Prahu ve věci vyřízení stížnosti pan A., bytem xxx (dále také „stěžovatelka“) na nemocnici B.

Po provedeném šetření jsem dospěla k závěru, že Magistrát pro hlavní město Prahu (dále také „magistrát“) pochybil tím, že

- se důkladněji nezabýval umožněním přítomnosti jen jednoho rodiče a neodůvodnil přiměřenost takového omezení práv dítěte,
- se nezabýval naplněním zákonných podmínek pro ukončení péče o pacienta,
- vyhodnotil stížnost jako nedůvodnou, aniž ustavil nezávislého odborníka za účelem posouzení dopadu zrušení operace na zdraví pacienta,
- si nevyžádal zvukové nahrávky nabízené stěžovatelkou a neseznámil se s nimi.

K mým závěrům se nesouhlasně vyjádřil ředitel magistrátu Ing. Martin Kubelka, Ph.D.

S jeho vyjádřením se nemohu spokojit, proto vydávám závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.¹ Součástí stanoviska je návrh opatření k nápravě (viz část C.).

B. Vyjádření úřadu

Podle sdělení magistrátu *„v hodnocení celého případu hrála primárně roli hygienicko-epidemiologická hlediska a požadavky, jakož i splnění požadavku zajištění odpovídající všestranné úrovně a komfortu pro všechny pacienty bez rozdílu, konkrétně adekvátní pooperační péče ...“*

Magistrát dále uvedl, že platné právní předpisy ukládají poskytovateli zdravotních služeb povinnost zajistit uplatňování práv a právem chráněných zájmů zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků při poskytování zdravotních služeb, aby tyto profese byly schopny plnit co nejlépe v zájmu pacientů své pracovní povinnosti.

Ochrana zdraví a života pacientů, jakož i zdravotnických pracovníků má dle vyjádření magistrátu prioritní postavení: *„Jednalo se o období pandemie v její fázi kulminace a této okolnosti byla podřízena veškerá kritéria. V období ‚normálního‘ režimu by byl náhled na situaci úplně jiný a byla by zohledňována primárně jiná kritéria než hygienicko-epidemiologická.“*

---

1 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Magistrát má za to, že k **ukončení péče o pacienta** došlo s ohledem na mimořádnou situaci, která byla způsobena pandemií a z toho vyplývajícími mimořádnými opatřeními. V důsledku toho poskytovatel zdravotních služeb nemohl s ohledem na svoje kapacity zajistit adekvátní péči. Tento argument je podle názoru magistrátu dostatečným zdůvodněním.

Magistrát také uvedl, že „*práva a povinnosti nejsou upravovány pouze ‚konkrétními paragrafy‘, ale i prostřednictvím aplikací, zásad, metod výkladů jednotlivých ustanovení právních předpisů apod. ... každý jednotlivý prvek lidského chování a jednání, jakož i vzniklé situace nelze svázat a přesně precizovat pouze rigidními ‚paragrafy‘, a to již s ohledem na skutečnost, že fenomény, které je přímo nebo nepřímo ovlivňují, jsou nepredikovatelné a kombinace nejrůznějších faktorů v podstatě neomezená*“.

Zvukové nahrávky si magistrát nevyžádal k dalšímu zhodnocení proto, že na základě doložených podkladů dovedl, že skutečnosti, které z nich získal ke zkoumání okolností případu, byly dostatečně zřejmé a objektivní.

Magistrát doplnil, že vzhledem k tomu, že nenastalo poškození zdraví, neustavil **nezávislého odborníka** za účelem přezkoumání případu. V tomto bodě přehodnotil magistrát své závěry a stížnost označil za neprůkaznou.

C. Závěrečné hodnocení

V závěrečné zprávě o šetření jsem specifikovala několik problematických aspektů vyřízení stížnosti. Magistrát mé hodnocení odmítl, aniž svůj postoj podpořil podrobnějšími argumenty – setrvává na obecných tvrzeních, aniž se blíže zabýval konkrétními okolnostmi daného případu. Proto jsem nucena na svých závěrech setrvat.

Problematické **práva nezletilého pacienta na přítomnost zákonného zástupce při poskytování zdravotních služeb** se věnuji dlouhodobě. Ačkoliv v případě individuálních stížností není možno dosáhnout nápravy, mám za to, že v systémové rovině je nutno trvat na nastavení rozumných a transparentních podmínek u poskytovatelů zdravotních služeb, a to i za nepříznivých epidemických okolností. Na uvedené téma v současnosti komunikuji s Ministerstvem zdravotnictví.

Šíření onemocnění covid-19 v žádném případě neberu na lehkou váhu. V době jeho trvání byla celá společnost vystavena mnohým těžkým zkouškám, oblast zdravotnictví pak bezpochyby nejvíce. Ani za takové situace však poskytovatelé zdravotních služeb nemohou rezignovat na plnění svých zákonných povinností² vůči pacientům, byť to může být spojeno s nemalými obtížemi.

Pojmenovat případná pochybení a vyvodit z nich odpovídající důsledky je pak úkolem příslušného správního orgánu. I on je přitom vázán platnými právními předpisy. Při jejich aplikaci zajisté může (dokonce musí) využívat i právní principy, metody výkladu apod., jak uvádí magistrát. Aby tak mohl učinit, musí však v prvé řadě vzít konkrétní právní normu vůbec v potaz a zabývat se jí.

---

2 Obsaženými především v zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

Znovu tedy musím zopakovat, že magistrát se při vyřizování stížnosti nevěnoval tomu, zda byla v daném případě dodržena pravidla **ukončení péče o pacienta** podle § 48 odst. 2 a 3 zákona o zdravotních službách.

Pokud by k úvahám v tomto směru přistoupil, měl by prostor i pro aplikaci jím zmiňovaných zásad, a to i v případném následném rozhodování o odpovědnosti za přestupek. Jestliže totiž poskytovatel zdravotních služeb ukončí péči o pacienta v rozporu s § 48 odst. 2 nebo 3 zákona o zdravotních službách, dopustí se tím přestupku.³

Nemohu tedy akceptovat, že magistrát tuto otázku zcela pominul.

K jejímu posouzení by ostatně mohlo přispět i stanovisko nezávislého odborníka podle § 94 odst. 4 písm. a) zákona o zdravotních službách.

Podle magistrátu nedošlo k ustavení nezávislého odborníka proto, že u pacienta nenastalo poškození zdraví. Ve zmíněném ustanovení se však jednoznačně uvádí, že **odborníka správní orgán ustaví vždy, směřuje-li stížnost proti správnému postupu při poskytování zdravotních služeb (popřípadě je namítáno ublížení na zdraví pacientovi při poskytování zdravotních služeb)** a stížnost není zjevně nedůvodná.

Povinnost ustavit nezávislého odborníka tedy není podmíněna tím, že skutečně došlo k poškození zdraví pacienta (ostatně právě to bývá často předmětem sporu mezi podatelem stížnosti a poskytovatelem zdravotních služeb), ale skutečností, že stížnost

- směřuje proti správnému postupu při poskytování zdravotních služeb, resp. stěžovatel namítá ublížení na zdraví pacientovi,
- a stížnost není zjevně nedůvodná.

Stěžovatelka v tomto případě namítala, že zrušení operace mohlo mít negativní vliv na zdraví jejího syna a její stížnost zcela jistě směřovala k tomu, že postup při poskytování zdravotních služeb nebyl správný. Pokud by magistrát měl za to, že ustavení nezávislého odborníka není třeba, protože stížnost je zjevně nedůvodná, měl by tento postoj řádně zdůvodnit, což se nestalo.

Pokud jde o **nahrávky** zmiňované stěžovatelkou, i nadále se domnívám, že by bylo vhodné, aby se jimi magistrát zabýval. Samozřejmě je nutno počítat s možností, že je nebude možno při vyřízení stížnosti plně využít,⁴ popř. jejich obsah nebude mít na posouzení stížnosti vliv, jak se magistrát domnívá. Takový závěr ale nelze učinit, aniž by se magistrát s tímto podkladem seznámil.

Mohu tedy uzavřít, že jelikož magistrát nepřijal žádná opatření k nápravě, vydávám své závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Součástí stanoviska je návrh opatření k nápravě.

---

3 Ustanovení § 117 odst. 3 písm. b) zákona o zdravotních službách.

4 Ať už pro špatnou kvalitu, pochybnosti o autentičnosti nahrávky, nemožnost ztotožnění konkrétních osob atd.

D. Opatření k nápravě

Magistrátu hlavního města Prahy navrhuji, aby

- (A) ve vztahu k problematice přítomnosti zákonných zástupců u nezletilého pacienta seznámil s mým posouzením věci své zaměstnance a v obecné rovině do budoucna postupoval v souladu se závěry vyplývajícími z tohoto šetření,
- (B) za účelem posouzení dopadu zrušení operace na zdraví pacienta ustavil nezávislého odborníka a na základě jeho stanoviska znovu posoudil stížnost v tomto bodě,
- (C) se zabýval tím, zda ukončení péče o pacienta bylo v souladu se zákonem, včetně případné odpovědnosti poskytovatele zdravotních služeb za přestupek podle § 117 odst. 3 písm. b) zákona o zdravotních službách,
- (D) se seznámil s nahrávkami pořízenými stěžovatelkou a zahrnul je mezi podklady pro vyřízení stížnosti.⁵

Závěrečné stanovisko zasílám řediteli magistrátu a žádám, aby mně podle § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv sdělil, zda provedl navržená opatření k nápravě. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě 30 dnů od doručení stanoviska. Stanovisko zasílám také stěžovatelce.

Pokud magistrát nepřijme navržená opatření k nápravě, nebo provedená opatření nebudou považovat za dostatečná, podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv vyrozumím nadřízený úřad, případně mohu o svých zjištěních informovat veřejnost včetně sdělení jmen osob oprávněných jednat jménem magistrátu.

Brno 24. května 2022

Mgr. Monika Šimůnková
zástupkyně veřejného ochránce práv

---

⁵ Aniž bych chtěla jakkoliv předjímat jejich vyhodnocení.